

Asia: VN/9952/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot muutosehdotuksista

Kirkkohallitus toteaa, että Suomen evankelis-luterilainen kirkko, sen seurakunnat ja seurakuntayhtymät ovat julkishallinnon toimijoita. Siten niiden viranomaiset voivat hallinnon yhteisistä sähköisen asiointin tukipalveluista annetun lain 5 §:n 2 momentin mukaan käyttää kaikkia mainitussa laissa tarkoitettuja tukipalveluja hoitaessaan kirkkolaissa (652/2023) tai muussa laissa säädettyjä julkisia hallintotehtäviä. Laki ei kuitenkaan velvoita kirkon ja seurakuntien viranomaisia, mistä syystä esimerkiksi Suomi.fi-viestipalvelun käyttöaste on vielä tällä hetkellä kirkon viranomaisten osalta kovin matala.

Kirkkohallitus pitää hyvänä, että ehdotetussa uudessa 2 a luvussa täsmennetään viestinvälityspalvelun käyttämistä erityisesti ehdotetussa uudessa 8 a §:ssä. Tällä hetkellä on ollut jonkin verran epäselvää, mihin kirkon tai seurakunnan hallintotoimintaan Suomi.fi-viestipalvelua on voitu käyttää. Uuden sääntelyn toivotaan parantavan tilannetta.

Huomiot tiedoksiantoa koskevista ehdotuksista (18-19 b §:t)

Perustuslain 76 §:n nojalla kirkon hallinnosta säädetään kirkkolaissa. Kirkon ja sen seurakuntien ollessa julkishallinnon toimijoita kirkkolailla on pääosin omaksuttu hallinnon yleislait sovellettaviksi myös kirkon viranomaisissa. Siten kirkkolain 10 luvun 1 §:n mukaan hallintoasiassa noudatettavaan menettelyyn sovelletaan hallintolakia (434/2003) ja sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annettua lakia (13/2003), jollei kirkkolaissa toisin säädetä. Luvun 24 §:n mukaan hallintopäätös on annettava asianosaiselle tiedoksi noudattaen, mitä hallintolain 59 ja 60 §:ssä tai sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetun lain 18 ja 19 §:ssä säädetään. Kirkkolaissa olevan yleisviittauksen pohjalta myös ehdotettuja uusia 19 a ja 19 b §:ä sovellettaisiin kirkon viranomaisissa.

Kirkkohallitus pitää hyvänä, että tiedoksianto koskevia säännöksiä on pyritty selkeyttämään sekä yhtenäistämään hallintolain säännösten kanssa. Viranomaisen toiminnan kannalta on hyvä, että tiedoksiannot voidaan tehdä sähköisesti nykyistä yhdenmukaisemmin ja yksitulkintaisemmin. Suostumusedellytyksen poistuessa on kuitenkin viestittävä kattavasti siitä, että viranomaisten kirjeet ja viestit lähetetään vain sähköisesti ja niistä voidaan lähettää heräteviesti sähköpostiin.

Vastaanottajan oikeusturvan kannalta on perusteltua, että vastaanottoja saa heräteviestin tiedoksi annettavasta asiakirjasta aina silloin, kun se on vastaanottajan luovuttamien tietojen osalta mahdollista. Viestinnässä on tarpeen korostaa henkilöiden velvollisuutta pitää huolta siitä, että viranomaisille ilmoitettu sähköpostiosoite päivitetään tarvittaessa, jotta heräteviestit tai muut viestit saavuttavat vastaanottajan. Sähköisten yhteystietojen vanhentuminen muodostaa muutoksen myötä nykyistä suuremman oikeusturvariskin.

Huomiot sähköisen asiakirjan saapumista määräajassa koskevasta ehdotuksesta (11 §)

Ehdotuksen mukaan säännös koskisi kaikkia viranomaiselle toimitettuja sähköisiä asiakirjoja, jolloin viranomaiselle toimitettu asiakirja katsottaisiin määräajassa saapuneeksi, jos se saapuu määräajan viimeisen päivän aikana. Kirkkohallitus toteaa, että joissakin tapauksissa hallinnollisen menettelyn jouhevoittamiseksi on ollut tarpeen asettaa virastotyöajan päättymistä aikaisempi kellonaika määräajan päättymisajankohdaksi. Ehdotetun säännöksen ja sen perustelujen pohjalta tällainen ei jatkossa ilmeisesti olisi mahdollista esimerkiksi viranhauissa.

Muut huomiot

-

Huomiot soveltamisalan muuttamista koskevasta ehdotuksesta esitutkinnan ja poliisitutkinnan osalta

-

Huomiot oikeudenkäymiskaaren (erit. OK 11:3) ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain prosessiosoite- ja tiedoksiantosäätelyä koskevista ehdotuksista

-

Muut huomiot koskien oikeudenkäymiskaarta ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia

-

Huomiot oikeudenkäyntimaksun porrastusta koskevasta ehdotuksesta hallinto- ja erityistuomioistuinten osalta

-

Esityksessä on arvioitu ehdotettavien muutosten perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia, yritysvaikutuksia ja viranomaisvaikutuksia. Onko esityksessä otettu huomioon tältä osin keskeisimmät vaikutukset? Arvioitteko muutoksilla olevan sellaisia vaikutuksia, joita esitysluonnoksessa ei ole tunnistettu?

Kirkkohallitus katsoo, että esitysluonnoksessa on kuvattu yhdenvertaisuusvaikutuksia ja oikeusturvavaikutuksia kattavasti. Luonnos jättää kuitenkin hieman avoimeksi sen, miten sellaisten henkilöiden, joiden digikyvykyys on puutteellista tai joilla muutoin ei ole mahdollista käyttää digitaalisia laitteita, tarpeisiin voidaan vastata.

Kirkkohallitus arvioi, että Suomi.fi-palvelujen käyttö tulee jonkin verran lisääntymään ehdotettujen muutosten myötä. Jos Suomi.fi-viestejä vastaanottoavien kansalaisten määrä nousee esityksessä arvioituun määrään, on mahdollista, että yhä useampi seurakunta ottanee palvelun käyttöönsä. Tällöinkin voidaan odottaa, että ensisijaisia käyttäjiä ovat suuret kaupunkiseurakunnat. Nykyisellä käyttöasteella lakiesityksen vaikutukset seurakuntien talouteen ovat vähäisiä.

Muut huomiot

Kuten edellä tässä lausunnossa on todettu, kirkko ja sen viranomaiset ovat julkishallinnon toimijoita, joiden hallintoon sovelletaan kirkkolaissa omaksuttuja yleisiä hallintolakeja. Kirkkohallituksen tehtävänä on toimia evankelis-luterilaisen kirkon ja sen seurakuntien edunvalvojana. Tästä syystä kirkkohallitus toivoo, että se otettaisiin jatkossa huomioon lausunnonantajana niissä säädöshankkeissa, jotka tulevat vaikuttamaan kirkon viranomaisten toimintaan.

Pihlaja Pirjo
Kirkkohallitus - Virastokollegio